Ministerie van Economische Zaken
en Klimaat

Directie Publieke Dienstverlening en Digitalisering

Aan de Staatssecretaris Digitale Economie en Soevereiniteit

Auteur

[redacted]

Datum aangemaakt
19 mei 2026

Kenmerk
106560308

Kopie aan

Bijlage(n)
2

nota
TER BESLISSING

Commissiebrief Sociale Media en Inmenging

Parafenroute

[redacted]

Aanleiding

De vaste Kamercommissie voor Digitale Zaken heeft het kabinet verzocht om appreciaties te ontvangen van de volgende rapporten:

- *'Dutch Parliamentary Elections 2025'* van de Hybrid Election Integrity Observatory (HEIO);
- '*Scrollend naar de stembus: De rol van aanbevelingsalgoritmen bij inmenging in verkiezingen'* van het Rathenau Instituut.
- 'Naar democratisch gezonde feeds' van het Commissariaat voor de Media (CvdM)

Daarnaast werd in maart 2026 het in opdracht van het ministerie van BZK uitgevoerde onderzoek *'Auditing Content Moderation on Social Media Platforms'* van de Digital Methods Initiative van de Universiteit van Amsterdam gepubliceerd.

Vanwege de overeenkomsten in de inhoud en aanbevelingen worden de appreciaties van deze rapporten gezamenlijk aangeboden in een kamerbrief Sociale Media en Inmenging, die met deze nota aan u wordt voorgelegd. De commissiebrief wordt mede ondertekend door de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en akkoord worden bevonden door de minister van OCW. De brief moet voorafgaand aan het commissiedebat sociale media en inmenging op 4 juni worden verzonden.

Advies

U wordt geadviseerd om akkoord te gaan met het verzenden van bijgevoegde kamerbrief over sociale media en inmenging en deze te ondertekenen.

Ontvangen BPZ

Kernpunten

- De brief is positief over de bevindingen en aanbevelingen in de rapporten en stelt dat de aanbevelingen betrokken worden bij verdere beleidsvorming.
- De beleidsinzet is vormgegeven langs vier lijnen: weerbare digitale samenleving, informatiepositie ten aanzien van online inmenging, effectieve regulering van platforms en toekomst van de online publieke ruimte.
- U bent primair verantwoordelijk voor
  - de uitvoering van het voornemen dat is geuit in het coalitieakkoord dat 'verslavende, polariserende en antidemocratische algoritmes worden verboden'. In deze commissiebrief wordt dit voornemen met beleidsinzet uitgewerkt.
  - de beleidsinzet met betrekking tot digitaal burgerschap, de reflectieraad en burgerdialogen op het platform www.praatmeemetdeoverheid.nl binnen de lijn 'weerbare digitale samenleving'.
  - de acties onder de lijnen 'effectieve regulering van platforms' en 'toekomst van de online publieke ruimte'.
- In de toelichting vindt u een uitputtende lijst van in de brief genoemde acties die onder uw verantwoordelijkheid vallen.
- De minister van Binnenlandse Zaken is verantwoordelijk voor de beleidsinzet met betrekking tot verkiezingen, de burgerdialoog over welke randvoorwaarden nodig zijn voor een vrij en open publiek debat en alle acties onder de lijn 'informatiepositie ten aanzien van online inmenging' vallen onder zijn verantwoordelijkheid.
- De minister van OCW is verantwoordelijk voor de (Europese) audiovisuele mediarichtlijn (AVMSD) en mediawijsheid en beleid op journalistiek.
- Een belangrijke richting binnen de beleidsinzet onder uw verantwoordelijkheid is om toe te werken naar een meer onafhankelijke digitale publieke ruimte waarin publieke waarden, keuzevrijheid en democratische weerbaarheid centraler staan, zoals ook is besproken tijdens de expertsessie over 'het verbod op verslavende, anti-democratische en polariserende algoritmes' op 18 mei.
- In deze brief wordt eind 2026 een nieuwe kamerbrief toegezegd over de beleidsinzet op 'digitaal burgerschap' gebaseerd op twee lopende onderzoeken.
-

Toelichting

Inhoud van de rapporten

- De onderzoeken concluderen dat de Tweede Kamerverkiezing van 2025 vrij en eerlijk verliep, maar plaatsvond onder hoge digitale druk door de wisselwerking tussen platformdynamieken en gecoördineerd inauthentiek gedrag.
- De rapporten noemen drie belangrijke risicofactoren: engagement-gedreven platformontwerp, grensoverschrijdende vormen van digitale inmenging en de groeiende impact van generatieve AI op informatieverspreiding en beïnvloeding.

- Onderzoekers lopen tegen een structurele informatieachterstand aan door beperkte datatoegang onder de DSA en het ontbreken van permanente monitoring van systeemrisico's en online beïnvloeding.
- De aanbevelingen richten zich op versterking van digitale weerbaarheid, structurele monitoring en onderzoek, hervorming van platformontwerp en meer digitale autonomie via interoperabiliteit en publieke digitale infrastructuur.

Overzicht van de acties in de commissiebrief waar u verantwoordelijk voor bent

- Weerbare digitale samenleving
    - Burgerdialogen via het platform www.praatmeemetdeoverheid.nl tussen 2026 en 2028;
    - Verkenning van de oprichting van en reflectieraad: een multidisciplinaire commissie van deskundigen op het gebied van online illegaal en schadelijke inhoud (gedeeld met MinJenV);
    - DigiQ2.0-monitor;
    - Het onderzoek *Grip op digitaal burgerschap;*
    - Nieuwe beleidsmaatregelen met betrekking tot digitaal burgerschap op basis van de voorgenoemde onderzoeken;
- Effectieve regulering van platforms
    - Onderzoek naar de technische haalbaarheid, maatschappelijke wenselijkheid en juridische inbedding van aanbevelingen uit de rapporten, zoals bridging-algoritmen;
    - Het steunen van onafhankelijk onderzoek naar contentmoderatie en naleving van platformbeleid om hierop onze informatiepositie te verbeteren en onvolkomenheden vroegtijdig te signaleren;
    - Steunen van Off Limits;
    - De bekendheid vergroten van geschilbeslechtingsorganisaties (Artikel 21);
- Toekomst van de online publieke ruimte
    - Verkenning welke normen en principes er ten grondslag zouden moeten liggen aan een online publieke ruimte;
    - Bijdragen aan zowel experimenten als opschaling van initiatieven voor een diverse online publieke ruimte die publieke waarden centraal stellen en de digitale strategische autonomie van Nederland en Europa versterken;
    - Doorontwikkeling en opschaling van www.praatmeemetdeoverheid.nl;
    - Investeren in onderzoek naar de maatschappelijke effecten van aanbevelingssystemen en AI;
    - Ruimte geven aan publieke en democratische toepassingen van deze technologie.